آسیب شناسی و مرمت تابلوی رنگ و روغن "بارگاه حضرت سلیمان"

شماره ثبت: ۳۸۵۹ موضوع: بارگاه حضرت سلیمان

نام نقاش: قوللر آغاسی (۱۲۶۹-۱۳٤٥ه.ش)

ابعاد : (طول: ۲۱۷- عرض: ۱۲۳ cm) شیوه اجرا: رنگ و روغن تکیه گاه: پارچه

محل نگهداری: موزه مقدم دانشگاه تهران

مرمت: سال ۱۳۸۵ ش ، باغ نگارستان مرمتگران: هاله زرینه، رضا مجیدی نجف آبادی

توضیحات: این اثر با جمله : هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق ثبت است بر جریده عالم دوام ما، به امضای نقاش

رسیده است.

در زیر پایه های تخت حضرت سلیمان شعری با مضمون زیر نوشته شده است:

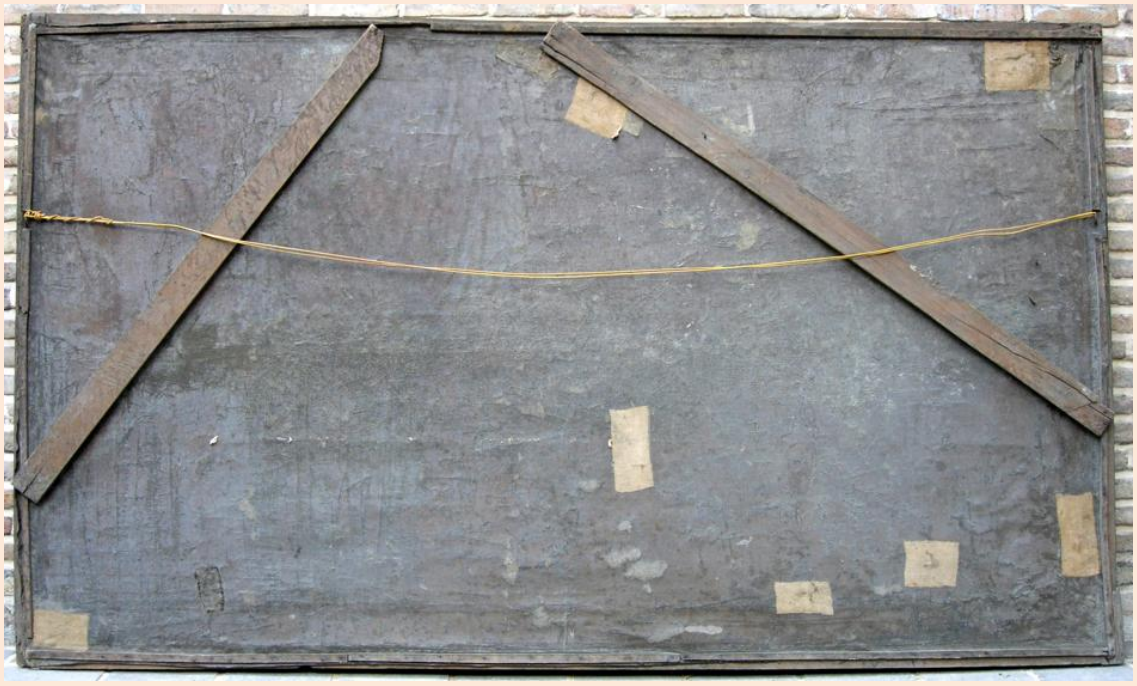
لایق نبود قطره بغمان بردن خار حسن صحرا به گلستان بردن

اما چکنم عادت موران این است ران ملخی نزد سلیمان بردن

آسیب شناسی اثر

شرایط تابلو در هنگام تحویل به بخش حفاظت و مرمت بسیار نامطلوب بوده که از جمله عمده آسیب های وارده می توان به موارد زیر اشاره داشت:

- آسترگیری تابلو به وسیله سفره از جنس نایلون (زمان انجام این آسترگیری مشخص نمی باشد)
- وصالی های متعدد از روی آسترگیری انجام شده
- خشکی بیش از حد و پوسیدگی آستر نایلونی که موجب خشکی و شکنندگی لایه رنگ گردیده بود
- رشد قارچ بر رو و پشت تابلو
- وجود ترک، شکاف و پارگی های متعدد
- پوسیدگی قاب و چهارچوب
- و مواردی دیگر که ذیلاً با تصویر به شرح آن پرداخته می شود

تصویر۱: وضعیت پشت تابلو بارگاه حضرت سلیمان در هنگام تحویل به بخش مرمت

آسیب های وارده بر نقاشی و لایه رنگ

خشکی و شکستگی در لایه رنگ

پارگی

پارگی هم زمان لایه رنگ و بستر

پارگی و جمع شدگی در لایه رنگ

رشد قارچ بر سطح لایه رنگ

پارگی و ریختگی لایه رنگ

ترک خوردگی در لایه رنگ

چروک خوردگی لایه رنگ

آسیب های وارده بر پشت تابلو

آسیب های ناشی از کوبیدن میخ و تخته

تصاویری از خشکی، ترک خوردگی و از بین رفتن لایه ای از نایلون آستر دویل شده

نمونه هایی از پارگی و سوراخ های حاصل از زدن حلقه های آویز

نمونه هایی از وصالی مجدد بر روی آستر دوبل شده

عملیات مرمت

مرحله۱: جداکردن میخ های آهنی و آزاد سازی تابلو از قاب و چهارچوب و پاک سازی پشت تابلو از هرگونه الحاقات همانطور که در تصاویر دیده می شود علاوه بر دوبل شدن تابلو با آستری از جنس نایلون، پارگی های مجدد ایجاد شده بر روی تابلو با پارچه های گوناگون وصالی شده وبه

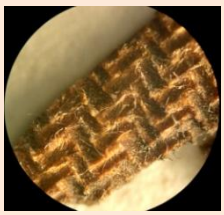
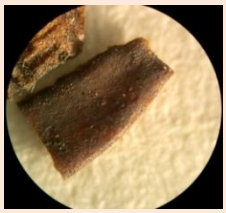

مرحله۲: پشت و روی تابلو از گرد و غبار و آلودگی های سطحی تمیز شد

مرحله۳: سطح رویی تابلو با استفاده از تیشو و چسب محلول در آب پوشانده شد تا در حین کار لایه رنگ صدمه نبیند

مرحله۴: بعد از انجام تست های مختلف، مشخص شد که آستر نایلونی را می توان با الکل اتانل نرم کرده و به روش مکانیکی از پشت تابلو تراشید. البته این روش نیاز به دقت و حساسیت بسیار بالایی داشته و کار می بایستی در شرایط کاملاً کنترل شده انجام می گرفت

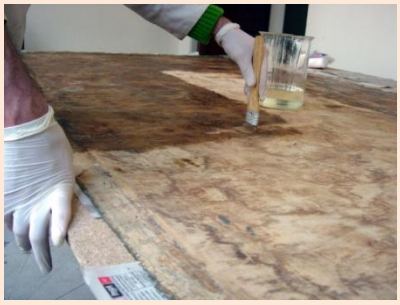
تصویر سمت راست: بخشی از آستر نایلونی دوبل شده در پشت تابلوکه احتمالاً به دلیل استفاده از حرارت برای چسباندن آستری، به شدت به بافت تکیه گاه نقاشی نفوذ کرده و به سختی از پشت اثر برداشته شد تصاویر سمت چپ: عکس های میکروسکوپی از بافت آستر نایلونی .

تصاویر: پشت تابلو بعد از برداشته شدن آستر دوبل شده. تخریب شدید پارچه تکیه گاه نقاشی کاملاً مشهود است

مرحله ۵: پشت تابلو کاملاً از همه الحاقات پاک شده و صاف و یکدست گردید

مرحله ۶: بعد از پاکسازی کامل پشت تابلو، برای انعطاف بخشی به نقاشی از نرم کننده استفاده شد

مرحله ۷: پارگی ها و کمبودها وصالی شدند

مرحله ۸: برای استحکام بیشتر نقاشی در حین به چهار چوب کشیدن مجدد تابلو، دورتادور نقاشی نوارگیری شده و سپس ضخامت آن با سنباده گرفته شد.

مرحله۹: تصویر سمت راست، نقاشی به وسیله میخ بر روی میز ثابت نگه داشته می شود تصویر سمت چپ، آماده سازی آستر مخصوص دوبل

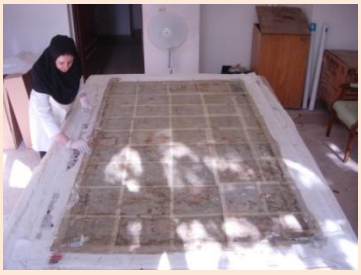

مرحله۱۰: مراحل آسترگیری تابلو: بعد از صاف و یکدست شدن پشت تابلو چسب بر پایه آرد و سریشم به همراه نرم کننده و ضد قارچ بر پشت نقاشی زده شده و بعد از قرار دادن آستری که قبلاً به چهارچوب کشیده شده بود مجدداً چسب بر تمام قسمت ها زده شده و اضافه آن گرفته‌شد.

مرحله ۱۱: جداسازی چهارچوب آستر

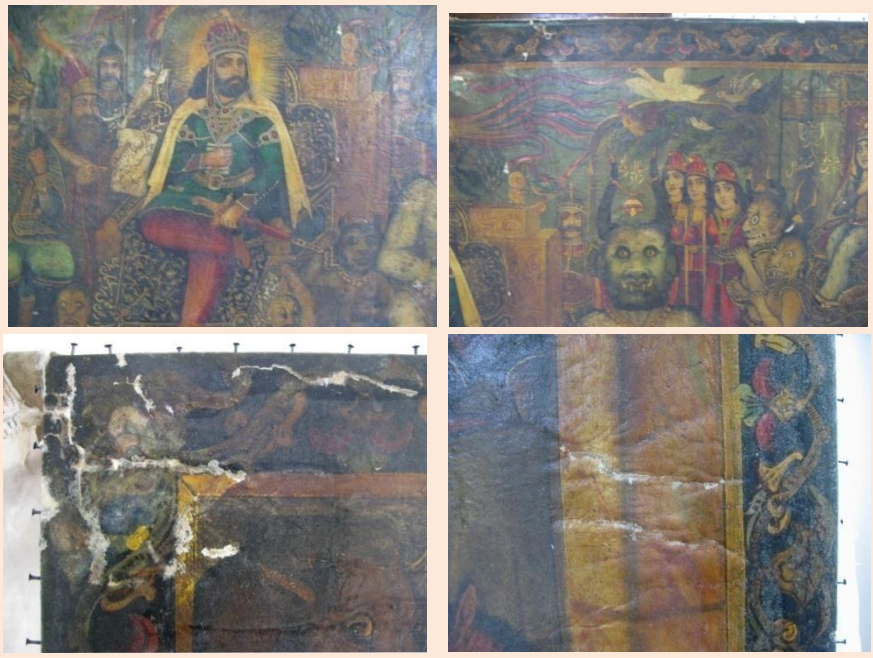

مرحله ۱۲: انتقال نقاشی به چهارچوب جدید

مرحله ۱۳: برداشتن لایه محافظ تیشو از روی نقاشی.

تصاویر: وضعیت نقاشی بعد از دوبل و آسترگیری

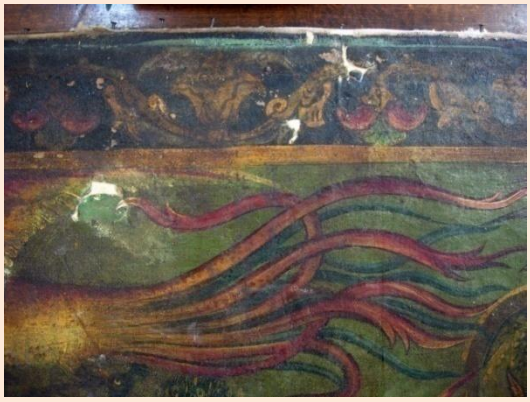

مرحله ۱۴: برای اجتناب از آسیب دیدن لایه رنگ و هچنین نو شدن و تغییر رنگ شدید، سعی بر این شد که سطح تیره شده ورنی را لایه به لایه پایین رفته تا به حد ایده آل برسیم.

مرحله ۱۵: پارگی ها و کمبودها با استفاده از بتونه پر شدند

مرحله ۱۶: قسمت های بتونه شده با رنگ آکریلیک هماهنگ سازی رنگی شدند و در پایان نقاشی با یک لایه ورنی محافظ پوشیده شد.

تابلو بعد از مرمت